

## GÜNLÜK YAYIN AYNASI

HABERLERYazan: A. Spk: ~~ayr~~ S/D

- 1- 29 Kasım 1982'de Cuntanın Amerika ile imzaladığı Savunma İşbirliği
- 2- Anlaşması'na ek olarak varılan Mutabakat Anlaşması'nın kimi ayrıntıları açıklandı
- 3- Barış Komitesi Derneği davasında tutuksuz sanıkların tüm duruşmalara katılmaları zorunlu kılındı
- 4- İltar Türkmen Türkiye'de demokrasi takvîminin son aşamasına gelindiğini ileri sürdü
- 5- Bört, Kıbrıs'taki temaslarını tamamladı
- 6- İstail, Bekaa vadisinde askeri manevralar yaptı
- 7- Şult, İsrail'den Lübnan'a gitti
- 8- Suudi Arabistan Kralı Fahd, SBKP MK genel sekreteri Y.Andropov'a bir mesaj gönderdi
- 9- Managua'da yüzbinlerce insanın katıldığı gösteriler yapıldı
- 10- Amerika'nın "Fort Huaşua" üssünün, Orta Amerika'da yürütülecek savaş için bir merkez haline getirilmeye başlandığı açıklandı

YORUM:Yazan: Ö. Spk: ~~Ö.~~ Nec

Başlığı : 1 Mayıs

Konusu :

YAZILAR :

Başlığı: "Haftanın İçinden" programımızı dinliyeceksiniz (Öm.) D./Nec

Konusu :

YAZILAR:

Başlığı:

Konusu :

YAZILAR:

Başlığı:

Konusu :

TKP'nin SESİ

günün yorumu

29.4.983.ÖM.

## 1 Mayıs

1 Mayıs tüm dünya emekçilerinin emperyalizme ve gericileğe karşı barış, demokrasi ve sosyalizm için uluslararası savaşım ve dayanışma günüdür. Halkımız bu 1 Mayısı da cuntanın baskı ve terörü altında karşılıyor. Askersel diktatörlük Türkiye işçi sınıfına, Türkiye halkına nasıl bir gelecek vaatdediyor? Bu soruyu yanıtlamak için onun 3 yıldır uygulayageldiği baskı ve zulümüne, onursuz dış politika- sına, çıkardığı ve çıkarma hazırlıkları yaptığı anti-demokratik, faşist biçimi yasalara bir bakmak yeterlidir. Askersel diktatörlük işçi sınıfına, halkımıza kapkara bir gelecek vaatdeiyor. Cuntanın yayınladığı siyasi partiler yasası işçilere, ilerici-demokratik güç- lere ülkenin politik yaşamına katılmayı yasaklıyor. Bu anti-demokra- tik yasayla cunta kendi güdümünde uydurma partiler kurmayı, askersel

diktatörlüğü parlementer kılıf altında sürdürmeyi amaçlıyor.

Yıldan yıla gerileyen reel işçi ücretlerinin saptanması YHK"nın elinde. Tekelci patronlar cuntadan, cuntanın aracı YHK"ndan işçi ücretlerinin daha da kısıtlanmasını istiyorlar. Naci Varlık, "işçi ücret artışlarını enflasyon hızından ~~çok~~ düşük tuttuk" diye övünüyor. Öte yandan sendikalar yasası <sup>lar</sup> gündemde. Bu yasayla <sup>lar</sup> cunta sendikal hakları göstermelik hale getiriyor. İşçileri zorla memurlaştırıyor. İşçi ve emekçilerin çetin savaşlar sonucu elde ettikleri sendikal ve demokratik hakları süngü zoruyla ~~ortadan kaldırıyor~~ kullanılmaz hale getirdi. Bununla birlikte sıkıyönetim baskısı alabildiğine sürüyor. Zindanlar ilerici, yurtsever güçlerle dolu.

Halka görülmemiş bir baskı ve terör politikası uygulayan cunta, ülkenin sınırlarını Amerikan emperyalistlerine ardına kadar açtı. Generaller, dünyada ve bölgemizde gerginliklerin arttığı bir dönemde

ülkemizi Amerikan emperyalizminin serüvenci politikasına araç yapıyorlar. İşte Türkiye işçi sınıfı, emekçi halkımız bu yılki 1 Mayısı böylesi bir ortamda kutluyor. İşçi sınıfı, emekçi halkımız bu baskı ve zulme, cuntanın dayattığı onursuz dış politikaya, askersel diktatörlüğe boyun eğmeyecektir. Türkiye işçileri, emekçileri askersel diktatörlük altında geçen iki yıl içinde 1 Mayısı elanakları ölçüsünde kutladılar. 1 Mayısın şanlı geleneklerini yaşattılar. Türkiye işçi sınıfı, emekçileri bu iki yıl içinde elde ettikleri deneylerle bu yıl da 1 Mayısı uyanıklığı elden bırakmayarak, gerekli önlemler alarak yine kutlayacaklar, 1 Mayıs ateşini hiç bir gücün söndüremeyeceğini, söndüremeyeceğini dosta düşmana göstereceklerdir. Cuntacı generaller ne yapsalar bilinçli proletaryanın direnişini kıramazlar halkımızın köylerden, kentlerden, fabrikalardan, maden ocaklarından, üniversite ve okullardan yükselen <sup>ak</sup> tepkisini bastıramazlar.

halkımız

Türkiye işçi sınıfı/ülkemin yazgısını Amerikancıların eline bırakmaz.Çünkü bunların rejimi baskıdan,terörden,zulümden,açlıktan,sömürüden,kölelikten başka hiç bir şey veremez halka.Bu rejim çürüktür,onun geleceği yoktur.İşçi sınıfı,emekçi halkımız ülkenin yazgısında söz sahibi olacaktır,olmalıdır.İşte 1 Mayıs böylesi bir savaş için birleşme,sesimizi yükseltme günüdür.

Türkiye işçi sınıfı 1 Mayısı elanaklar ölçüsünde değişik biçimlerde kutlayacak ve zindandaki yurtseverlerle,DİSK yöneticileriyle dayanışmasını yükseltecektir.İşçi sınıfı 1 Mayısta tüm işçilerin gönüllü birliği belgisini yükselterek cuntanın sendikalar ve ~~siyasatı~~ toplu sözleşme yasalarına karşı sesini dosta-düşmana duyuracaktır.İşçi sınıfının bu 1 Mayısta da yükselteceği 1 Mayıs kızıl bayrağı halkımızın Amerikan emperyalizminin baskılarına,atom roketlerine,topraklarımızdaki saldırı üslerine,çevik kuvvvetlere,NATO ya karşı

barış ve ulusal demokrasi için savaşımızın bir sembolü olacaktır.  
Yaşasın 1 Mayıs. Yaşasın işçi ve emekçilerin birliği.

— / —  
TÜSTAV  
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İç haberler:

"TKP'nin Sesi"

29.4.83.Ali/Şe

1

----- 29 Kasım 1982'de cuntanın Birleşik Amerikayla imzaladığı Savunma İşbirliği Anlaşmasına ek olarak varılan Mutabakat Anlaşmasının kimi ayrıntıları açıklandı. Milliyet gazetesinde Mehmet Ali Birandın *haberini göre,* belirttiği gibi, bu anlaşma ülkemizdeki hava alanlarından Birleşik Amerikanın gerekli gördüğünde nasıl yararlanacağını belirliyor. Konuyla ilgili *Yorumunda ise Birand,* ABD'nin çevik kuvvetlerinin Türkiyede-ki kolaylıklardan yararlanarak, ~~uluslararası~~ örneğin Orta-Doğuya müdahale edebileceği olasılığı üzerinde duruyor, böylesi kontrolü *kendi* Türkiyenin elinde olmayanak bir planlamanın içinde görünmek istemese de Türkiyenin, kendini ABD ile birlikte hiç istemediği olayların tam ortasında bulabileceğini belirtiyor. Birand, "kağıt üzerindeki an-

laşmalarla, olaylar sırasındaki gerçeklerin uymayabileceğine dikkat çekerek, gerçek tehlikenin bu olduğunu kaydediyor. Milliyet yazarı, "müttefiklerimiz, kendi işlerine geleceği için, Türkiye ile Amerikanın belirli bir krizi ikili işbirliği çerçevesinde gözümleyivermelerini tercih edeceklerini, hatta daha da ileri gidip, kendilerini kurtarmak için Ankarayı, ABD ile işbirliğini kabul etmesi için baskı altına alabileceklerini gözden kaçırmamamız gerekir" diye yazıyor. Birandın yazısı "Çevik kuvvetlerin gelmesi tüm dengeleri değiştirebilecek büyük boyutlu bir gelişme sayılacaktır. Ortadaki bir gerçek te, Türkiyenin elinde olmadan maceralara sürüklenebilecek durumlarla karşı karşıya kalma olasılığıdır" sözleriyle devam ediyor.

BARİŞ KOMİTESİ DERNEĞİ DAVASINDA TUTUKSUZ SANIKLARIN TÛM DURUŞMALARA KATILMALARI ZORUNLU KILINDI. Birinci Ordu ve İstanbul bölgesi Sıkıyönetim Komutanlığı iki tebliğ yayınlayarak Türkiye Barış Komitesi davasında yargılanmakta olup halen tutuksuz olan sanıkların 5 Mayıs Perşembe günü yapılacak duruşmada ~~gittikleri~~ hazır bulunmalarını istedi.30 ~~yurt~~ barışseverin duruşmalara katılma zorunluluğunun ~~kaldırılması~~ bundan sonraki tüm duruşmalar için de geçerli olduğunu belirten tebliğler cuntacı yönetimin aydınlara yönelttiği yeni bir tehdit olarak değerlendirildi.

Bilindiği gibi Cuntacı yönetimin Türkiye Barış Komitesi Derneği yöneticileri aleyhine açtığı bu dava ulusal ve uluslararası çapta geniş tepkiyle karşılaşmıştı.Türkiye Barış Komitesi yöneticile-

riyle gerçekleştirilen etkin dayanışma sonucu bu dava nedeniyle tutuklu sanık kalmamıştı. Bu koşullarda hiç bir kanıta dayanmayan suçlamalarla açılan bir davada sanıklara duruşmalara katılma zorunluluğu getirilmesi cuntacı yönetimin baskılar ve tehditle yurtsever güçleri sindirme düşüncesinden vazgeçmediğini gösteriyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İLTER TÜRKMEN TÜRKİYE'DE DEMOKRASİ TAKVİMİNİN SON AŞAMASINA GELİNDİ-  
 ĞİNİ İLERİ SÜRDÜ. <sup>Hollanda ve Danimarka dışişleri bakanları bu pürüsü inandı, bulmadılar.</sup> Fransa'nın Strazburg kentinde toplanan Avrupa Kon-  
 seyi Bakanlar komitesinde ~~tanuşan~~ Cuntanın Dışişleri Bakanı İlter  
 Türkmen bir konuşma yaptı. Konsey üyesi kimi ülkelerin <sup>hükümetlerinin</sup> kendilerini  
 desteklememesinden yakınan İlter Türkmen, Türkiye'nin Avrupa konseyi  
 ile ilişkilerinin kesilmesini isteyen çevrelerin <sup>bu hükümetleri</sup> bulunduğuna <sup>olarak niteledi.</sup> kaydett-  
 i. <sup>Türkmen</sup> Siyasi Partiler Kanunu ile seçim Kanunu tasarısını övdü. Bu ~~yasa~~  
 kanunlarla çoğulcu demokrasinin uygulanmasının son aşamasına gelindi-  
 ğini ~~ileri~~ sürdü.

İlter Türken'in konuşmasından/sözalan <sup>sonra</sup> Hollanda ve Danimarka  
 Dışişleri Bakanları Türkiye'de demokrasiye geçildiği yolundaki söz-  
 lerin inandırıcılıktan uzak olduğunu <sup>beli nite rek</sup> dile getirerek endişelerini dile  
 getirdiler. ~~Cuntanın hazırladığı~~ Sendikalar yasa tasarısı başta olmak

*üzere*

*de* cuntanın hazırladığı bir çok yasanın anti-demokratik yanları üzerinde *duktan sonra* durdular. DİSK yöneticileri aleyhine açılan davaya da değinen Hollanda ve Danimarka Dışişleri Bakanları "eğer demokrasiye geçiliyor olsaydı DİSK Yöneticileri salıverilmiş olurlardı" şeklinde konuştular.

*lambo* Ayrıca İlter Türkmen'in Yunanistan Dışişleri Bakanı Yannis Haralabulos ile iki saat süren bir görüşme yaptı ~~xx.xx~~

TÜRKİYE SOSYAL TİPİ PARTİSİ

----Birleşik Amerika dışişleri bakan yardımcısı Bört, Kıbrıs'taki temaslarını tamamladı. Kıbrıs devlet başkanı Kipriyanuyle yaptığı görüşmeden sonra gazetecilerin sorularını yanıtlayan Bört, görüşmeler üstüne ayrıntılı bilgi vermekten kaçındı. Bir gazetecinin, Amerikan yasalarının başka bir ülkenin topraklarını işgal amacıyla kullanan ülkelere askeri yardım verilmesini hatırlatması üzerine Amerikan dışişleri bakan yardımcısı, "bu sorun fazlasıyla tartışılmıştır. Yorumda bulunmanın yararı yoktur" şeklinde konuşarak konuya değinmekten çekindi. Başka bir gazetecinin de, gelecek ay başında yapılacak BM Genel kurulunda Kıbrıs sorununun ele alınmasına niçin karşı çıktığını sorması üzeri ise Bört, Kıbrıs konusunda bir ilerlemeden yayanmış görünerek "Biz toplumlararası görüşmelerin ilerleme kaydetmeye yeterli olduğuna inanıyoruz" dedi. Yunanistan hükümetinin kendisini

Atinaya kabul etmemesi konusundaki görüşleri sorulan Bört "Gelecekte oraya gitmeye fırsat bulabileceğini umut ediyorum" şeklinde konuştu. Amerikan dışişleri bakan yardımcısı daha sonra kuzey Kıbrıs'a geçti. Bört Denktaşla görüştüktan sonra gazetecilerin ısrarlı soruları karşısında "Kıbrıs'a herhangi bir plan veya öneriyle gelmediğini" ileri sürdü.

TÜSTAV  
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

1

----Yakın-Doğuda yeni bir savaş çıkarma çabalarını yoğunlaştıran İsrail,Lübnana yaptığı saldırıdan bu yana en büyük askeri manevralarını,bu ülkenin toprağı olan Bekaa vadisinde yaptı.Suriyeye karşı saldırı hazırlıklarının en yoğun sürdüğü bu yöredeki gövde gösterilerine,siyonist ordunun kara ve hava kuvvetlerinden birlikler katıldı.Perşembe günü yapılan manevralar sırasında gerçek mermi kullanılarak saldırı operasyonları denendi.Beyrut Radyosunun bildirdiğı üzere,İsrail savaş ve casus uçakları Lübnanın birçok bölgeleri üzerinde yoğun uçuşlarda bulundu.

--Öte yandan,Birleşik Amerikan Dışişleri bakanı Şults,İsrailden Lübnana gitti ve hükümet yetkilileriyle görüşmelerden sonra tekrar İsraile döndü.Gözlemcilerin kanısına göre Şults,İsrailin Lübnandaki birliklerinin çekilmesi için yürütülen görüşmelerde İsrailin koşulla-

rını kabul etmesi için Lübnan üzerinde baskı denemelerinde bulundu.

----Suudi Arabistan kralı Fahd, SBKP MK Genel sekreteri Yuriy Andropova bir mesaj göndererek, İran ile Irak arasındaki çatışmaya son verilmesi çabalarında yardımcı olmaya çağırdı. Kral Fahd'ın mesajında, İran-Irak savaşının sürmesinin bölge güvenliği ve dünya barışı için getireceği büyük tehlikeye dikkat çekiliyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

---- Nikaraguanın başkenti Managua'da ve ülkenin öteki büyük kentlerinde,yüzbinlerce insanın katıldığı yürüyüş ve mitingler yapıldı. Bu eylemler sırasında,Amerikan devlet başkanı Reaganın Kongre önünde çarşamba günü yaptığı konuşmada,ABD'nin Orta Amerika ve Karaib bölgesi halklarının içişlerine karışma girişimlerini artıracaklarını ilan etmesi protesto edildi.Nikaragua halkı,Sahdinist halk devriminin kazanımlarını savunma kararlılığını dile getirdi.Mitinglerde yapılan konuşmalarda,Başkan Reaganın söz konusu bölgede Birleşik Amerikanın askersel ve ekonomik heveslerini gerçekleştirmek için gelecek yıl bütçesinden 600 milyon dolar ayrılmasını istemesi,Vaşington yönetiminin saldırı politikasını resmen ilân etmesi olarak nitelendi.

--Öte yandan,Nikaraguanın değişik parti,yığın örgütü ve kilise kuruluşlarından 19 yönetici,Amerikan halkına hitaben bir çağrıda

bulundu. Vaşington Post gazetesinde yayınlanan çağrıda, Amerikan halkı ve Kongre üyeleri, Regın hükümetinin Nikaraguaya karşı saldırı ve karışma girişimlerine son vermesi ve bölgede politik çözüme gidilmesi için gerekli girişimlerde bulunması isteniyor.

----Birleşik Amerikanın Arizona eyaletinin güneyindeki Fort Huaşuka üssünün, Orta Amerikada yürütülecek savaş için bir merkez haline getirilmeye başlandığı açıklandı. Amerikan Si En En (CNN) televizyon şirketinin konuyla ilgili programından anlaşıldığı üzere, bu üsteki iniş ve kalkış pistleri 3 kilometre uzunluğa dek geliştiriliyor ve en büyük yük askersel nakliye uçaklarının inebileceği biçimde modernleştiriliyor. Üs yakınlarındaki Siera Vista kentinde, buraya yerleşecek olan CIA ve FBI'dan üst düzeyde/yetkililer için evler satın alındı. Kara ünlü özel komandolar-Yeşil berelilerden iki birliğın üsse yerleşti.

----Salvadorda yurtsever birlikler,cunta rejiminin askerlerine karşı çarpışmalarda yeni başarılar elde etti."Farabundo Marti"radyosunun bildirdiği üzere,son üç haftada kurtuluş cephesi birlikleri cuntanın 260 askerini saf dışı etti ve 145'şini esir aldı.Ayrıca,büyük miktarda silah da ele geçirdi.

--Öte yandan,Salvador Ulusal Kurtuluş Cephesinin ve Devrimci Demokratik Cephenin temsilcileri,Kosta-Rikada,soruna politik çözüm için görüşmelere hazır olduklarını bildirdiler.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ

----Asyada ve Pasifik bölgesinde barış ve güvenlik konularını görüşmek üzere Moğolistanın başkenti Ulan-Bator'da toplanan uluslararası konferansta bir çağrı kabul edildi.30 ülkeden ve uluslararası örgütlerden temsilcilerin katıldığı konferansın çağrısında,nükleer güce sahip devletler,önce nükleer silaha başvurmama yükümlülüğünü tek yanlı olarak üzerine alan Sovyetler Birliğinin örneğini izlemeye davet ediliyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

----İspanya Yüksek Mahkemesi,1981'de parlamentoyu basarak milletvekilleri-killeri silahla tehdit eden ve bir devirme girişiminde bulunan faşist subayların cezalarını artırdı.Daha önce askeri mahkemece haklarında verilen cezaları çok hafif bulan Yüksek Mahkeme 14 subayın cezalarını önemli ölçüde artırdı ve 8 subayın serbest bırakılma isteğini geri çevirdi.Yüksek Mahkemenin,devirme girişimini general Boş ve yarbay Teheroylak birlikte planladığını ve devirme girişimi başarılı olması halinde hükümetin başına geçeceğini öngörüldüğünü saptadığı general Alfonso Armada'nın cezasını 5 kat artırdı.Her üç subay da 30'ar yıl hapis yatacak.

-----Varşova Antlaşması Askersel Konseyi,26-28 Nisan günleri Romanyanın başkenti Bükreşte toplandı.Sosyalist ülkeler savunma örgütünün silah-  
lı kuvvetler başkomutanı mareşal Kulikov'un başkanlığında/~~yapılan~~<sup>ki</sup> toplantıda,örgütün <sup>İ</sup>Danışma Komitesi'nin Prag oturumunda alınan karar üzerine yapıldı.Toplantıda,silahlı kuvvetlerin güncel sorunları üzerinde duruldu ve kimi tavsiye kararları alındı.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"TKP'nin Sesi"

29.4.1983

Duyuru:

D.D., 30 Nisan Cumartesi günü öğleden sonea saat 17'de başlayan ve 1 Mayıs Pazar günü saat 16'ya kadar devam eden yayınlarımızda TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaşın;

1 Mayıs Pazar günü öğleden sonra saat 17'de başlayan ve 2 Mayıs Pazartesi günü öğleye kadar sürecek olan yayınlarımızda da TKP başkanı Bilen yoldaşın konuşmalarını dinleyenilirsiniz. Duyururuz.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

B. D.D. Bu programımızda, Birleşik Amerika ile Türkiye arasındaki ilişkilerde ortaya çıkan son gelişmeler konusunda Türk basınında çıkan yazılardan bir derleme yapacak, değişik yazarların Türk-Amerikan ilişkileri konusundaki değişik tutumlarına değineceğiz. *TKP'nin bu konudaki görüşlerine yer vereceğiz.*

D. --- D.D. geçen yıl "Heygin gidişine üzüldük, Şultzun gelmesine sevindik diyen" Hürriyet gazetesi, şimdi "tan Amerika" diye başlık atıyor. Basında, "egın yönetiminin Türkiyeyi kendi serüvenci amaçlarına bağlama ve cuntanın Amerikanın dümen suyundaki dış politikasına karşı tepkiler artıyor. Bu konuda bugüne dek açıkça Amerikancı bir tutum alan kampta bile, gözle görülür bir çatlama var. Ürneğin, Tercüman gazetesi dış politika yazarı Fahir Armaoğlu, Amerikan dışişleri bakan yardımcısı Riçard Börtün Ankara ziyaretinin

Türk kamuoyunca gayet soğuk bir atmosfer içinde karşılandığına dikkati çekiyor ve şöyle yazıyor:

~~"Amerika, Türkiye'nin sırtından, Yunanistan'daki işler~~

N. — ~~meselasını~~ "Kanaatimizce Türkiye, Amerika ile münasebetlerini dondurmalıdır. Hava alanları, vesaire konulardaki faaliyetler olduğu yerde bırakılmalıdır. 1982 Ekim anlaşmasının tatbikatı durdurulmalıdır. Türkiye, Amerikan diplomasisinin anlayacağı dilden konuşmaya başlamalıdır artık."

D. — Aynı gazetede Rauf Tamer ise, ~~Buna karşılık aynı gazetede Rauf Tamer~~ Birleşik Amerika'ya karşı yönelik tepkilerin artması karşısında kaygıya kapılmış, "bu konuda her önüne gelen ahkâm kesiyor, aklına esen çalakalem gidiyor" diyor.

Adını vermeden Fahir Armaoğlu'nun yazısını gleştiriyor, "sırf basiret bağlanması ~~meselenin~~ sebebiyle bu kervana katılanlarımız

var" diye yazıyor.

Fahir Armaoğlu'nun "Batı Avrupa'ya yönelelim" sözlerine karşılık da şöyle diyor:

N. — "Oyananmakta olan oyunu farketmeden, böyle paldır küldür nereye arkadaşlar? Haaa, anladım... Avrupa'ya... Çünkü Avrupa, kollarını açmış bizi bekliyor."

D. — "Yazık" diye yazısını sürdürüyor Rauf Tamer... "Kamuoyunun tepkisi diye bir şey göstermek istiyor idiysek Amerika'ya... Bu, belli bir devlet politikası olarak, bize, yukarıdan, lisan-ı münasiple iletilmeliydi."

Rauf Tamer, efendisinin kendisine hep bir şey yazdırmasına o kadar alışmış ki, şimdi şaşkın, "bize yukarıdan, ~~yanı sıra~~ ~~altından~~ kimse bir şey iletmedi", böyle çalakalem Amerika'yı eleştirmek de ne oluyor" diyor.

— Şaşkınlık yalnızca Rauf Tamer'de mi? Hayır, değerli dinleyiciler... Tercüman'ın öteki köşe yazarı Ahmet Kabaklı da, "zâten az olan Amerikan yardımı niye kısıllıyor?" diye gözyaşları döküyor. "Amerika için bugüne kadar her fedakârlığı yapan biz değil miyiz?" diyor. Bu sözlerle Kabaklı, Amerikan çıkarlarına hizmet yolunda bugüne dek her şeyi yaptıklarını açıkça itiraf ediyor. Ama Kabaklı, tıpkı Rauf Tamer gibi, yine de açık Amerikancılığı, ~~oldukça~~ ~~çok~~ ~~çok~~ ~~çok~~ ~~çok~~ ~~çok~~ Amerika'ya yaltaklanmayı elden bırakmıyor: "Aman" diyor, "Amerika'ya kendimizi daha iyi tanıtalım. Kendimizi bu yeni dünya'ya, yani Amerika'ya anlatırsak, en iyi bu yıl anlatacağız" diyor.

Niye? Çünkü gelecek yıl Amerika'da seçim yılı... ~~Amman~~ ~~Amman~~ ~~Amman~~ O hayhuyda, daha zor olur kendimizi tanıtmamız... Aman, bu yıl ne yapıp edip kendimizi Amerika'ya daha iyi tanıtalım," diyor Kabaklı...

Ve açık Amerikancılığı elden bırakmayan bir başkası da Metin Toker, değerli dinleyiciler... Hani şu Amerikan Nortrop uçak teke-  
linin Türkiye'deki komisyoncularından ulusal damat Toker...

Amerika'nın tutumuna karşı yükselen tepkilerden telâşa kapılmış, "aman yavaş olun" diyor. "Koskoca Türkiye, Kaddafi'nin Libyası değildir. Amerika'ya sert çıkmak olmaz" diyor.

Metin Toker (Damat, ölçüyü öylesine şaşırmış ki,  
Ve kendince bir sınıflandırma yapıyor... Amerika'da egemen  
çevrelerin yıllardır yayın organı olan Ni York Tayms gibi gazete-  
leri, Regın'ın sözcüsü olan Niyuzvik gibi dergileri Amerika'da "ko-  
muhafazakâr  
münist" sayan çevrelerin bulunduğunu öne sürüyor. "Bugüne dek  
Türkiye'deki rejimi işte sadece bu muhafazakâr çevreler destek-  
ledi. <sup>Şimdi</sup> Amerika'da daha geniş çevrelere açılalım" diyor. Bu sözlerle  
ancak  
Toker, Türkiye'deki cuntayı ~~Amerika'daki~~ Amerika'daki  
~~xxxxxxx~~ en gerici çevrelerin desteklediğini itiraf ediyor. Ve  
Toker, "aman Amerikalı dostlarımıza tepki göstermeli<sup>ye</sup>m, aman yavaş

Salım"

-6-

✓diyerek açık Amerikancılığı elden bırakmıyor.

~~Değerli dinleyenler, Rauf Tamer, Ahmet Kabaklı, Metin~~

D. — Aynı şekilde, Milliyet başyazarı Mehmet Barlas da, Amerika'ya karşı yükselen tepkileri yatıştırmaya çaballıyor ve şöyle yazıyor: "Geçmişte Amerikan ambargosu sırasında, bu yüzden Amerika'ya kızdık... Yönetim Türkiye'ye yardımı artırmak isteyince, bu defa bizi Ortadoğu sorununa buluşturuyor diye kızdık... Şimdi Kongre, yardım tasarısında Türkiye aleyhine değişiklik yapınca, Vaşington'a Yunan lobisi hâkim diye kızıyoruz". <sup>Q.</sup> <sup>yazının şöyle bitiriyor:</sup> ~~diyen~~ Mehmet Barlas, ~~diye~~ "demok-rasiye geçmeye çalıştığımız şu dönemde, iç istikrarı dış politikanın macera dolu öfkelerine kurban etmekten kaçınmalıyız", ~~diye yazısını~~ bitiriyor.

P. <sup>Q.</sup> Tıpkı Rauf Tamer, Ahmet Kabaklı, Metin Toker gibi, Mehmet Barlas da, "aman, Amerika'ya karşı çıkıp maceralara sürüklenmeyelim" diyor.

~~3~~

A-

Basındaki tüm bu Amerikan yanlısı görüşlere karşılık, Amerikan baskı ve dayatmalarına karşı tepkiler de yükseliyor.

TÜSTAV  
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

R. Örneğin, "Milliyet" gazetesinde M. Ali Birand, "Bundan sonrasına dikkat" başlıklı bir yazısında 28 Kasım 1982 günü NATO'nun Brüksel karargahında genel kurmay ikinci başkanı "ecdet Öztoran ile ABD savunma bakan yardımcısı Richard Perle tarafından imzalanan <sup>Anlaşma muhtırası</sup> ~~uyum anlaşması~~ <sup>Yeni "4 yon belgesi"</sup> hakkında bilgi veriyor ve bu anlaşmanın Türkiye için doğurduğu sakıncaları şöyle dile getiriyor; "Anlaşma muhtırası" Ankaranın başta "çevik kuvvetler" olmak üzere, Vaşingtonun Orta Doğu'daki olası girişimlerine hangi gözle baktığını çok açık bir şekilde ortaya koyuyor. Her şeyin başında anlaşmanın neredeyse her maddesine "NATO sorumluluk" deyimi sokularak ABD'nin bu konuda iyice elini kollarını ayağını bağlama çabası görülüyor.

Çevik kuvvetlerin görevlerinin başında "İsrailin güvenliğini" sağlamak geliyor. Tel Avivin itiraz etmediği ve Çevik kuvvetlerin Türkiyedeki kolaylıklardan yararlanarak, olası bir Arap saldırısına

karşı İsraile güvence verebilmesi.

Çevik kuvvetlerin diğer bir görevi de, ABD'nin ideolojik yönden desteklediği Arap ülkelerinde, Vaşingtona ters düşen bir yönetim değişikliğine müdahale etmek. "Komünistler el koyuyor" gerekçesiyle dolaylı şekilde Sovyetleri de işin içine sokarak gerçekleştirilebilecek bir müdahale...

2. M. Ali Birand, yazısının sonunda şu görüşlere yer veriyor;   
 1. 5. 11. 1973   
 Tağıt üzerindeki anlaşmalarla, olaylar arasındaki gerçekler çoğu zaman birbirine uymayabilir. Kararların 1-2 saat içinde alınması zorunluluğu duyulduğu krizlerde, yazılı belgeler çoğu zaman unutulur. Zaten NATO sorumluluk bölgesi dışına çıkmaktan korkan diğer müttefiklerimizin de, kendi işlerine geleceğinden dolayı, Türkiye ile Amerika'nın belirli bir krizi ikili işbirliği çerçevesinde çözümleyivermelerini tercih edeceklerini, hatta daha da ileri gidip kendilerini kurtarmak için, Ankaraya ABD ile işbirliğini kabul etmesi için baskı

altına alabileceklerini dahi gözden kaçırmamamız gerekir..

İstenildiği kadar "gerçek ve rivayet" densin, yine de ABD ile içiçe girmiş bir Türkiye tüm iyi niyetine rağmen, tüm kaygılarına rağmen, kendini ABD ile birlikte hiç istemediği olayların tam ortasında bulabilir.

Türk kamuoyu da bunu kabul edemez, etmemelidir.."

→

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

P. — Yine Milliyet gazetesinde Profesör Mümtaz Soysal, "Farelik ve İnsanlık" başlıklı yazısında şöyle diyor:

M. S. "Yakaladığı fareyle oynamaktan kedinin zevk aldığı bilinir de, yakalanmış farenin bu oyundan hoşlandığı görülmüş şey değildir. Ama, bakıyorsunuz, yardım sorunu sözkonusu olunca, Amerika'ya kedi, Türkiye'yi fare olarak görmek isteyenlerimiz çıktığı gibi, bu görüntüden zevk alanlarımız ve daha iyi fare olmanın yolları üzerinde kafa yoranlarımız da eksik olmuyor. Oysa, kafaların asıl yorulması gereken konu, farelikten kurtulma konusudur."

D. — Mümtaz Soysal yazısını şöyle bitiriyor:

M. — "Herkes ancak kabul ettiği rol oynatılabilir. Amerika ile ilişkilerimizi bir kedi-fare oyunu olarak görmek yerine, onurlu ve kişilikli insan ilişkileri düzeyinde tutmak da bizim elimizdedir."

D. — Cumhuriyet gazetesinde de İlhan Selçuk, "Üsler ve Silâhlar"

10-  
başlıklı yazısında şöyle diyor:

1. — "Birleşik Amerika'nın Türkiye'ye dönük politikasının yıllardan beri süregelen temel kuralı şudur: Türkiye'yi NATO ve Amerikan üsleriyle donatmak; ama Türk ordusunu yeterli ve modern silâh, araç ve gereçle donatmamak, Türk Silâhlı Kuvvetlerini silâhça eksik tutmak..."

"Bu temel politikanın hangi ~~askerî~~ askerî stratejiye dayandığını anlayabiliyor muyuz?"

2. — Yine İlhan Selçuk, "Amerika, Türkiye'den Niçin Çekiniyor?" başlıklı bir başka yazısında, Amerika'nın Türkiye'ye askersel yardımı artırmak istediğini, ama bunu Kongre'deki lobilerin engellediği yolunda Türk basınında çıkan kimi görüşleri ele alıyor ve şöyle diyor:

3. — "Böylesine bir ahretlik mantığı, kendisini Türk değil, Ame-

rikan sanan yozlaşmış kişilerin kafasında oluşur. Bu, bir Türk yazarının kendi okuruna değil, Amerikalının Türkiye'ye anlatacağı "tavşana kaç, tazıya tut" masalıdır."

P - Hürriyet gazetesi başyazarı Oktay Ekşi, "Senaryo" başlıklı yazısına şöyle giriyor:

M - "Şimdi bakın: Biz Amerika Birleşik Devletleri Temsilciler Meclisi'nin kâh Alt Komite'sine, kâh Dışişleri Komisyonuna kızıyor, Senato'nun Komisyonlarından da "Türkiye'ye yapılan yardım azaltıcı" kararlar çıkacağından endişe ediyoruz ya..."

"Bütün bunların ne 'Rum lobisi' ile, ne de 'Ermeni dâvası' ile ciddi bir ilgisi olmadığını bilmeliyiz."

D - Oktay Ekşi yazısını şöyle sürdürüyor:

"Tasadüf mü dersiniz, yoksa hesaplı bir beyân mı bilmiyoruz ama, tam o sırada Birleşik Amerika'nın Ankara'daki Büyükelçisi

Mister Sıtıraus Hiyup'un ilginç bazı görüşleri gazetelerde yer alıyor:"

"Mister Hiyup, Amerika Birleşik Devletleri'nin, Basra Körfezi'ndeki petrol kuyularını korumak amacıyla kurduğu Çevik Kuvvet'in Türkiye'den geçiş kolaylığı görmesi için bir istekte bulunup bulunmadıklarına ilişkin bir soruya: "Şu âna kadar Türkiye ile askerî işbirliği alanında yaptığımız bütün anlaşmalar NATO çerçevesinde olmuştur. Bizim Türkiye'den beklediğimiz, bir bunalım ânında NATO'ya sâdık bir müttefik olarak hareket etmesidir" cevabını vermektedir."

"Ne demektir 'NATO'ya sâdık bir müttefik olarak hareket etmek? ... 'NATO'ya sadakat' sözüyle ifade edilmek istenen, "O zaman NATO'nun kumanda kademesine hangi kararı aldırırsak, Türkiye de buna gözü kapalı uysun" demek mi?"

"Örneğin 'NATO'nun çıkarları haleldar olmaktadır. Sen de bir NATO üyesisin. Öyleyse Çevik Kuvvet'e kapılarını aç!' mı diyeceklerdir."

"Şüphe etmeyin, öyle demeye hazırlanmaktadırlar ve Türkiye'den yükselecek itiraz seslerini peşinen kesmek için de, şimdi 'yardım' kozunu kullanmaktadırlar. Bir başka ifadeyle, 'Türkiye bize ne kadar kolaylık gösterirse, biz de Türkiye'ye o kadar yardım yaparız'a getireceklerdir."

P- — Hürriyet gazetesi başyazarı Oktay Ekşi yazısını şöyle bitiriyor:

M- "Amerikalı sanayicilerin fabrikalarına petrol gitsin diye, Türkiye'nin geleceği tehlikeye atılmışmış, bundan Mister Hiyup'a ne? Yok Bay Büyükelçi, o kadar değil!..."

P- — Millî Gazete'de de Tuncay Özören, "Amerika İçişlerimize

Yeni Mi Karaşıyor" başlıklı yazısında özetle şöyle diyor:

N — "Dışışleri eski bakanlarından İhsan Sabri Çağlayangil, Amerika'nın/yardımlı bazı şartlara bağlamasını içişlerimize karışmak olarak nitelendirmiş. "Birleşik Amerika içişlerimize karıştığı izlenimi veriyor" demiş. Birleşik Amerika ne zaman içişlerimize karıştığı izlenimi vermedi ki?"

"Sanırız, Birleşik Amerika'dan en son şikâyet edecek kişilerden birisidir sayın Çağlayangil... Uzun yıllar Dışışleri Bakanlığı yapmıştır. Bu dönemlerin hangisinde Birleşik Amerika, içişlerimize karışır izlenimi vermemiştir?"

"Önemli olan ~~KENENEN~~ husus, Birleşik Amerika'nın içişlerimize karıştığı izlenimi vermesi değil, bu istekler karşısındaki tutumdur."

Değerli dinleyiciler, tüm bu gelişmeler ~~Bizim Radyo~~ yıllardır Türk-Amerikan ilişkileri konusunda ortaya serdiği gerçekleri doğruluyor. Yıllardır, Türk-Amerikan ilişkilerinin eşit haklı ilişkiler temeline dayanmadığını, bunun bir efendi-usak ilişkisi olduğunu belirttik. Şimdi çok daha geniş çevreler, bizim sürekli üzerinde durduğumuz bu görüşlere yaklaşıyorlar, katılıyorlar.

Şu gerçek, bir kez daha günışığına çıkıyor: Pentagon, Türkiye'ye silâh ambargosu uygularken de, Türkiye'ye silâh verirken de yalnızca bir tek şeyi, kendi çıkarlarını ~~düşünüyordur~~ düşünüyor. Ve Amerikan emperyalizminin çıkarına olan her şey, kaçınılmazlıkla ülkemizin zararına oluyor.

Yıllardır "Sovyet Tehdidi" yalanını bilerek, ya da bilmeyerek yineleyenler, şimdi Amerika'nın Türkiye'ye neden istenilen ölçüde askersel kredi vermediği sorusuna yanıt bulamıyorlar. Bir kez daha

açıkça görülüyor ki, "Sovyet Tehdidi" yalanı, Amerika'nın ülkesimizden ve bizim gibi ülkelerden, ulusal egemenlikle bağdaşmayan ödünler koparmak için ortaya attığı kaba bir korkutmacadır.

Bu yalan, Regin yönetiminin dünya ölçüsünde gerginlik ve çatışmayı tırmandırma, nükleer silâhlanmayı körükleme çabalarını gizlemeye hizmet ediyor.

Ülkemize Sovyetler Birliği'nden tehdit değil, tıpkı Lenin ve Atatürk döneminde olduğu gibi, destluk, iyi komşuluk ve işbirliği önerileri geliyor.

Ülkemizin savunması, Birleşik Amerika'ya bağımlılık ilişkileri içinde sağlanamaz. Ulusal savunmamız, Amerikan Kongresindeki silâh tekellerinin sözcülerinin oylarına bırakılamaz. Ulusal savunmamız, her şeyden önce, tüm komşu ülkelerle saldırmazlık anlaşmaları imzalamak, savunma gereksinimlerimizi çok yönlü iliş-

kilerle sağlamak yoluyla gerçekleştirilir. Silâh tekellerine milyarlarca dolar kazandıran, buna karşılık ulusal ekonomimizi ağır yıkan silâhlanma harcamaları, işte böylece ulusal savunma gücümüzü zayıflatmadan azaltılabilir.

Şimdi tüm ulusal güçlere düşen görev, yalnızca ~~ulusal~~ Amerikan dayatmalarını eleştirmekle sınırlı kalmamak, Amerika'yla bağlanan SİA ve Uyum Belgesi anlaşmalarının yırtılması için ~~aktif savaş~~ ortaklaşa savaşımı yükseltmektir. Amerikan üslerinin çalışması durdurulmalı, Çevik Kuvvetler ve Avaks'lar için üslerin genişletilmesine son <sup>ilemelidir</sup> vermektir. En kısa zamanda açıklanacak bir takvim gereğince, ~~tüm~~ Amerika'yla tüm ikili kölelik anlaşmaları gözden geçirilmeli, ~~ulusal~~ ulusal egemenliğimizle bağdaşmayan maddeler kaldırılmalı, tüm Amerikan ve NATO üsleri sökülüp atılmalıdır. Türkiye, Varşova Antlaşması ile NATO ülkeleri arasında saldırmazlık anlaşması <sup>imzalanması</sup> önerisini desteklemelidir.

— 1 —

-- Evren Erzincan'da konuştu. Cuntanın başı Evren, Cuma günü Erzincan'da yaptığı bir konuşmada, genel seçimlerin 6 Kasım Pazar günü yapılacağını açıkladı. Bu seçimlerle, "normal demokratik düzene" dönüleceğini iddia etti. Evren konuşmasında, "yerden mantar biter gibi, siyasi parti kurucuları türedi" diyerek, "bölük-pörçük partiler kuracaklarına biraraya gelsinler, dorudürüst partiler kursunlar" diye tavsidi bulundu.

Evren konuşmasında, siyasi partiler yasasının, cuntanın kapattığı siyasi partilerin yöneticilerinin <sup>politika ile uğraşmalarını</sup> ~~siyaset yapmalarını~~ yasaklayan geçici maddesini ve diğer geçici maddeleri haklı göstermeye çalıştı, siyasi parti kurmak isteyenlerin aralarından "mahsurlu" görülenlerin cunta tarafından kabul edilmeyeceğini hatırlattı.

Evren konuşmasının sonunda Ankaraya dönüp bu hafta sonu, sendikalar, toplu sözleşme, ~~gre~~ev ve lokavt yasa tasarıları üzerinde/son çalışmalar~~an~~ katılacağını bildirdi. Evren, bu yasaların çıkmasıyla , işçilerin ve işverenlerin haklarını koruyan, aralarında dostluk, barış ve anlayış ~~an~~ egemen kılan bir ortamın oluşacağını iddia etti.

(TRT 29.4.83)

--İngiltere'de, Türkiye ile dayanışma komitesi kuruldu. 12 Eylül askersel devirmesinden sonra, İngiltereye gitmek zorunda kalan DİSK'li bazı sendikacılarla, İngilterenin en büyük sendikalarının yöneticileri ortak bir dayanışma komitesi kurdular. "Türkiye'de sendikal haklar ve demokrasi için dayanışma komitesi" adını alan bu kuruluş, ilk bildirisini yayınladı. Bildiride, Türkiye'deki gerici askersel rejimin ana hedeflerinden birinin sendikal hareket olduğu, Türkiye'de sendikacı tutuklamalarının sürdüğü, yeni sendikal yasaların sendika hareketini ciddi biçimde zayıflatmayı amaçladığı, dayanışma komitesinin Türkiye'de sendikal hakların yeniden ~~kurulması~~ sağlanması için savaşım vereceği belirtiliyor.

(BBC 29.4.83)

--Ülkemiz sendikakaları ve sendikacılarıyla uluslararası

dayanışma artıyor. Geçen hafta, Helsinkide ,CHP eski başkanı Ecevitin de katıldığı bir Avrupa bölge konferansı düzenlemiş olan Uluslararası Kamu Hizmetlileri sendikası ,Türkiye ile ilgili bir bildiri yayınladı. Merkezi Londrada bulunan yönetim kurulunun yayınladığı sendikahın bildirisinde, yeni sendikalar ve toplu sözleşme yasa tasarısı, sendikal hakları kısıtladığı için eleştiriliyor. Bildiride daha sonra, Türkiye'deki askersel rejim, hür sendikacılığı yoketme politikası gütmekle suçlanıyor, toplu sözleşme ve grev haklarının iyice kısıldığı, yeni yasalarla sendikaların içişlerine kabaca karışılabilceği belirtiliyor.

Sendikasının Uluslararası kamu hizmetlilerinin bildirisi, Avrupadaki tüm sendikalar ~~xx~~ örgütlere ,cunta yönetimine baskı yapmak üzere

uluslararası kuruluşlar katında girişimde bulunma çağrısıyla sona eriyor.

Bilindiği gibi, Batı Avrupa sendikaları da, bu 1 Mayıs'ta tutuklu bulunan DİSK genel başkanı Abdullah Baştürke dayanışma kartı ve cuntaya protesto mektubu yollama kampanyası açmış bulunuyor.

(BDC 29.4.83)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

--DİSK davasına devam edildi. İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı askeri mahkemelerinde ,68'nin idamı istenen 78 DİSK yöneticisinin duruşmasına devam edildi.

~~Duruşmada~~ Cuma günü yapılan duruşmada, savcılık tarafından hazırlanan ve suç oluşturduğu iddia edilen belgelerden oluşan bir yazı okundu. Daha sonra söz alan DİSK genel başkanı Abdullah Baştürk, bu iddiaları kabul etmediğini, delil olarak kullanılan metinlerin DİSK'e ait olmadığını belirtti.

LOBE . 29-4-83)

-- Türkiye mimar ve mühendis odaları birliğine bağlı, Harita ve Kadastro mühendisleri odası, mimarlar odası, ve inşaat mühendisleri odası yönetim ~~kurulur~~ kurulu üyelerinin, komünizm propagandası yaptıkları iddiasıyla TCK'nun 142.maddesinden yargılanmalarına Ankara'da devam edildi. Duruşmada, savcı, yargılananların aklanmasını istedi.

Öte yandan, İstanbul'da, 12 Eylül'den önce çıkmakta olan Genç Sosyalist gazetesinin ~~sahibi~~ sorumlu yazışmaları müdürü, sıkı yönetim komutanlığı askeri mahkemesinde yapılan duruşmada <sup>di sonucunda</sup> 11 yıl hapis cezasına çaptırıldı.

(BBc 29.4.80)

-- Yunanistan'da, Amerikan üslerine ve roketlerine karşı yığinsal gösteriler yapıldı. Cuma günü, Yunanistan'ın başkenti Atina başta olmak üzere Selanik, Pire ve ülkenin diğer büyük kentlerinde 100 binlerce kişinin katıldığı yürüyüşler yapıldı. Yürüyüşlere katılanlar, ulusal bir savunma ve güvenlik politikasının uygulanmamasına, ülkedeki Amerikan ~~vaxxato~~ üslerinin kaldırılmasını istedik-  
ler, Batı Avrupaya Amerikan yapısı yeni nükleer roketlerin yerleştirilmesine  
girişimine  
karşı çıktılar.

Yunanistan sendikalar birliği ESAK'ın girişimiyle düzenlenen gösterilerde, Yunanlı sendikacılar, Balkanların atom roketlerinden ve nükleer mermilerden arındırılmış bir bölge durumuna getirilmesini istediler.

Öte yandan ,cuntanın dışışleri bakanı İlter Türkmen,  
Yunanistan dışışleri bakanı ile Strasburgda yaptığı görüşme  
konusunda , "bu şimdiye kadar yaptığımız en ciddi görüşmedir.  
Ancak iyimser olmak için vakit çok erkendir.Önmüzüdeki haftalard<sup>a</sup>  
Ankara'da ve Atina'da yapılacak temaslarla bir görüşme düzeni  
oluşturulmaya çalışılacak " dedi.  
Yunanistan dışışleri bakanı Haralambapulos ise, aynı görüşme  
konusunda ,iki ülke arasında iyi ilişki kurulmasının zorunlu  
olduğunu ,bunun için karşılıklı olarak çaba harcanması gerek-  
tiğini belirtti.

( Ali, ~~RET 28~~ BDC 29.4.83 )